

A hadsereg- és a csapathadtáp tevékenysége a csapatok harc képességének és a hadtáp működőképességének helyreállítása érdekében, az ellenség tömegpusztító fegyverrel mért kombinált csapásait követően

Sáfár Bálint őrnagy, Eőri Tibor főhadnagy

Az elmúlt évek folyamán végrehajtott parancsnoki és törzsvezetési, harcászati, szakharcászati gyakorlatok (például: „DUNA-72”, „HÁROS”, „LUNA-72”, „BAKONY-72”, „KOMPLEXITÁS-II”, „SPARTACUS”) illetve a várható ellenség által végrehajtott parancsnoki- és törzsvezetési gyakorlatok (például a „Wintex-71”) anyagának elemzése, tapasztalatainak feldolgozása egyértelműen arra enged következtetni, hogy a jövő háborújában — amennyiben azt atomeszközökkel vívják — az ellenség tömegpusztító fegyverekkel mért tömeges és kombinált csapásait követően *a csapatok harc képességének, a hadtáp működőképességének helyreállítása a harctevékenység sikeres továbbfolytatásának alapvető feltételét képezi.*

A gyakorlatok tapasztalatai szerint a hagyományos eszközök alkalmazásával megkezdett fegyveres küzdelem második-harmadik napján a szembenálló fél áttért az atomfegyver tömeges alkalmazására. Az áttéréssel egyidőben a csapások következményeinek kihasználása érdekében nagyerejű tartalékokkal csapásokat mért.

I.

Az atomfegyverek alkalmazására való áttérés lehetőségeit, néhány időnormáját jól szemlélteti a NATO „rugalmas reagálás” doktrínájának elvei alapján kidolgozott WINTEX-71 hadászati PK-i és törzsvezetési gyakorlat:

— csak hagyományos fegyverekkel folytatott hadműveletek 2,5 napot 61—63 órát tettek ki;

— az atomfegyverek korlátozott alkalmazási ideje több, mint két nap (kb. 51 óra) volt, és utána tértek át az általános atomháborúra.

Az atomfegyverek korlátozott alkalmazására a „KÉK” fél alárendelt törzsei 5—6 órával a tervezett csapás előtt terjesztették fel igényeiket.

Az atomfegyverek korlátozott alkalmazásának első ütemében az atomcsapásokat 30—40 km, második ütemében 60—120 km mélységben elhelyezkedő célokra mérték.

Az általános atomháborúra történő áttérést a következő időnormák jellemezték:

- világméretű atomriadó elrendelése,
- 25 perc múlva hadászati atomtámadás kezdete,
- 35 perc múlva („R” óra) hadszíntér csapástmérő erők bekapcsolódása.

Összességében:

- a döntéstől számított 60 perc múlva bekövetkezett az első tömeges csapás, amely 1—1,5 óráig tartott,
- az első tömeges csapás során az ország területét mintegy 70—100 atomcsapás érheti 15—20 Mt hatóerőben,
- a hadművelet folyamán a HDS csapatait 40—50 atomcsapás érheti 2—3 Mt hatóerőben.

Ezenkívül vegyiszennyezés alá kerülhet 250—500 km² terület. A csapások 20—40%-a közvetlenül vagy közvetve a hadtáp objektumok ellen irányulhat.

A felsorolt adatokból megállapíthatjuk a következőket:

— az ellenség atomeszközeinek alkalmazása előtt reálisan számolhatunk hosszabb-rövidebb ideig tartó (egy vagy néhány óra) „veszélyeztettség” időszakokkal;

— a hadműveleti helyzet alakulásából következtetéseket vonhatunk le az atomfegyverek alkalmazására való áttérés idejét illetően;

— a hadműveleti-harcászati célok teljesítése érdekében döntő kérdés a csapások következményeit csökkentő rendszabályok időben történő alkalmazása; a csapások bekövetkezése után a harcképesség és működőképesség szervezeten és differenciált módon történő helyreállítása.

Világosan kell látnunk, hogy a két fél közül a kölcsönösen végrehajtott csapások után az a fél kezdeményezhet, amelyik a harcképesség és működőképesség helyreállítására korábban képes, tehát korábban kész támadó tevékenység folytatására, esetleg csak korlátozott erővel is.

II.

A tömegpusztító fegyverekkel mért csapások várható következményei

Az ellenség tömeges atomcsapásai után — elméleti számítások szerint — a működő HDS tevékenységi területének 40—50%-a rombolt, illetve szennyezett lehet.

A fontos közlekedési csomópontok, a közlekedés egyéb objektumai 50—70%-ban rombolást szenvedhetnek. Az atomcsapások okozta tüzek fékezik a csapatok mindennemű manőverét, hiszen a hadműveleti terület mintegy 30%-át erdőségek fedik. Ezért közvetlen veszélyt jelentenek az elhelyezett, áttelepült hadtáp csapatokra. (1. sz. melléklet.)

Azért, hogy a csapások várható következményeiről teljesebb képet kapjunk, vizsgáljuk meg az utóbbi 1—2 évben végrehajtott gyakorlatainkon az áttérést követően kialakult helyzet néhány mutatóját.

A „DUNA-72” HDS.PK-i és tö. vez. gyakorlaton az öfn.-i HDS csapataira mért 41 atom (30% -a földi) és vegyi csapások következtében: 4400 fő atom- és vegyi sérült keletkezett; szennyeződött a HDS működési területének közel 30% -a; a HDS fő gépkocsiutak 10— 15% -ban rombolást szenvedtek. Nagy kiterjedésű tűzkörletek akadályozták a csapatok manővereit.

Az ellenség csapásokat mért a HDS hadtáp csapatokra (MB és MBR) földi robbantással 2—300 kt értékben. A hadosztály hadtápokra vegyicsapásokat és 2—10 kt értékben légi robbantással atomcsapásokat mért. A csapások következtében a hadtápok anyagban és technikai eszközben 30— 35% -os veszteséget szenvedtek. A hadsereg csapatai közül egy gl. ho. eredeti feladatának folytatására képtelenné vált, ennél a hadosztálynál 1670 fő atom- és vegyi sérült keletkezett.

A csapásokat követően már az első órában szükségessé vált 1500—2000 fő vegyi szennyezett katona ruházatának azonnali lecserélése. A szennyezett területekről kivont csapatok mentesítése következtében összesen 10—15 000 rend ruházat mentesítésre szorult.

A többi hadosztály eü. vesztesége a tömeges csapás következtében hadosztályonként átlagosan 4—500 fő volt. A csapások bekövetkezése után a hadosztály harcképessége és a hadtáp működőképessége nem mindig volt arányban. Előfordult, hogy a ho. megőrizte harcképességét, ezzel szemben a ho. htp. az atom- és vegyi csapások következtében működőképtelenné vált. Ugyanez a helyzet fordítva is kialakult.

A „HÁROS” ho. pk.-i és törzsvezetési gyakorlaton a HDS másik irányban tevékenykedő hadosztálynál a csapások következtében 350 fő eü. veszteség keletkezett. A hadosztály hadtápra az ellenség légirobbantással 50 kt-ás atomcsapást mért. A csapás következtében a hadosztály hadtáp 30— 35% -os veszteséget szenvedett.

A gyakorlatok tapasztalatai összegezve a következőket mutatják

Csapatok vonatkozásában

a) Az alárendelt csapatok igen eltérő — 10—40 százalékos — veszteség arányai gyakran az eredeti csoportosítás megváltoztatását tették szükségessé.

b) A harcképességüket legjobban megőrző csapatok a legrövidebb időn belül — a szükséges átcsoportosítás után — folytatták az eredeti vagy módosított feladat teljesítését.

c) A harcképességüket ideiglenesen elvesztett csapatok körletekbe kivonásra kerültek a harcképesség viszonylagos helyreállítása és életmentés érdekében.

Hadtápok vonatkozásában

a) A hadtápcsapatok működőképességének csökkenése nincs arányban az ellátandó csapat harcképességének csökkenésével, lehet alacsonyabb vagy magasabb.

b) A csapások következtében megváltoztak (megnehezültek) a hadtápok működési feltételei.

Pl.: utak, körletek minősége, szennyezett területeken való tevékenység stb.

c) A hadtápok ellátási és szállítási lehetőségei is megváltozhatnak. A változás általában negatív irányú, de az is előfordulhat, hogy az ellátandó kötelék harcértékének nagyarányú csökkenése — 1 javadalmazás súlyadatainak csökkenése — következtében *relatív növekedés* következik be. Ezért az ellátandók és ellátók közötti egyensúly egy-egy kötelék esetében megbomlik. Következésképpen a hadtáp eredeti csoportosítása a csapások után az esetek többségében nem felel meg az ellátás követelményeinek.

A hadtáp településének, csoportosításának rendjét ezenkívül megváltoztathatják például a harcászati helyzetből fakadó követelmények (csoportosítás, főerőkifejtés irányának megváltozása) a körletek településre való alkalmatlansága (szennyezettség, tüzek stb.).

d) A harcképességüket legjobban megőrző csapatok anyagi feltöltöttsége egyes esetekben alacsony szintű lehet, ezért az ellátás eredeti tervezésétől függetlenül fokozott anyagigény merülhet fel ezeknél a csapatoknál, ami az ellátás eredeti rendszerének megváltoztatását igényli.

e) A hadtápokért csapások következményei, a működőképesség erős differenciáltsága, maga után vonhatja az ellátási források megváltozását is.

Ez bekövetkezhet

— azonos tagozatban:

pl.: egy ho. hadtáp a szomszéd hadosztály alárendeltjeinek egy részét ellátja, vagy a szomszéd ho. hadtápjától vesz át anyagot stb.

— előljáró tagozatban:

pl.: egyes esetekben zászlóalj ellátást közvetlenül a ho. hadtáp végzi.

f) A csapatok megváltozott feladata maga után vonhatja az eredeti fogyasztási normák megváltozását, bizonyos anyagokból a veszteségek, készletcsökkenések, utánpótlási nehézségek, feladat csökkenés stb. miatt a fogyasztás nagyfokú korlátozását.

g) Differenciált lehet a készletképzés. A rendelkezésre álló készletek, a várhatóan beérkező anyagok és az egyes kötélekek elé tűzött feladat arányában zárolt készlettől a mozgókészletig széles skálában határozható meg a készletképzés méreve.

h) Az utak, műtárgyak esetleges romboltsága, szennyezett körletek kialakulása, egyes tagozatok kiesése, vagy működőképességének időleges csökkenése aállítás rendjét, végrehajtási módszerét is megváltoztatják. Sor kerülhet menetben levő szállítmányok átirányítására, egyes irányokban légiállítás végrehajtására. Rendszeres lehet a csapatok, alegységek közötti anyagátadás. A szállító eszközök szigorú centralizáltsággal a létfontosságú anyagok szállítása érdekében kerülnek felhasználásra.

i) A csapatok tömeges egészségügyi veszteségei az egészségügyi erők és eszközök vegyvédelmi, javító-vontató, műszaki erőkkel összehangoltan kellő időben történő alkalmazását igénylik.

Az atom- és vegyi sérültek ellátása mellett biztosítani kell a harctevékenység továbbfolytatása során keletkező sérültek ellátását is. Gyakorlatainkon — figyelembe véve az ellenség szemben tevékenykedő hagyományos erőit — a harctevékenységet továbbfolytató hadosztályoknál közel olyan arányban keletkeztek hagyományos sérültek, mint az első csapás időszakában atom- és vegyi sérültek (3—400 fő).

j) A különböző szintű vezetési pontokra mért atom- és vegyi csapások, a pszichikai sérülések, a híradó eszközökben bekövetkezett veszteségek, a közlekedési nehézségek együttesen egyes irányokban a vezetés megbotlásához vezettek. A hadtápvezetés helyreállítása részét képezte a csapatvezetés helyreállításának.

Gyakori módszerei voltak, operatív csoport kiküldése az előljáró tagozatból, gk-n vagy helikopteren. Személyi kiegészítés az előljáró tagozat vagy az azonos tagozat állományából. Ez történhetett híradóeszközzel együtt vagy anélkül.

Az alárendeltek helyzetének felmérése jelentéseikből, szükség esetén operatív csoport helyszínre való küldésével történhet.

III.

A gyakorlatok tapasztalatai tehát azt bizonyítják, hogy a csapások következményeinek felszámolása olyan komplex feladat, amely magába foglalja az aktív harctevékenység továbbfolytatásához szükséges hadtáp feltételek megteremtését, a csapatok harcképességének — ezen belül a hadtáp működőképességének helyreállítását —, valamint a különböző szintű kiürítő-, mentő tevékenységeket.

A következmények felszámolásának hadtáp feladatai

Az eddigiekből levonhatjuk azt a következtetést, hogy a hadtáp feladatai fontossági sorrendben felbonthatók:

— a harctevékenységet, hadműveletet továbbfolytató csapatok, csoportosítások hadtápbiztosításának megszakítás nélküli folytatásához szükséges feltételek létrehozása,

— a csapást szenvedett csapatok harcképessége helyreállítása,

— a kiürítő és mentő tevékenység,

— a hadtápokat közvetlenül ért csapások következményeinek felszámolása, az adott hadtáp működőképességének helyreállítása érdekében végrehajtandó feladatokra.

A felsorolt feladatkomplexum részletes kifejtésétől eltekintünk, mert a helyzettől függően ezek a feladatok különbözőek lehetnek. (Összefüggéseiben egy változat szerint a 2. sz. mellékletben bemutatjuk a következmények felszámolásának hadtáp feladatait.)

Néhány gondolatot szükséges azonban az egyes feladatcsoportokhoz hozzáfűzni.

1. A csapást nem — vagy csak kis veszteséget — szenvedett csapatok azonnal vagy átcsoportosítás után rövid időn belül kötelesek aktív harc-

tevékenység folytatására, a saját atomcsapások eredményeinek kihasználása, illetve kedvezőtlen helyzetben az ellenség ellencsapásainak elhárítása érdekében. Mindkét esetben *a hadtáp legfontosabb feladatait képezi, ezeknek az erőknek a megszakítás nélküli hadtápbiztosítása*. Ide tartozhatnak olyan feladatok, mint a harchoz szükséges anyagi készletek minden eszközzel történő biztosítása, feltöltések végrehajtása, működőképes hadtáp erők és eszközök biztosítására, a hadtáp szükségszerű átcsoportosítása, leterhelt segélyhelyek felszabadítása vagy új eü. erők biztosítása stb.

2. Az atom- és vegyi csapásokat nagyobb arányban szenvedett csapatok harcképességének mielőbbi helyreállítása hasonlóan fontos feladat.

Ezek a kötelek épen maradt erőiket kivonva a csapások körzetéből — gyakran mentesítés után — eredeti szervezettel, vagy összevont osztagként rövid időn belül alkalmazásra kerülhetnek.

Harcképességük helyreállítása érdekében az alábbi hadtáp feladatok lehetnek:

- a hadtápvezetés helyreállítása;
- ruházat cseréje;
- a felhasznált egészségügyi, vegyvédelmi anyagok pótlása;
- készleteik feltöltése;
- állományuk hadtápbiztosításához szükséges hadtáp erők és eszközök biztosítása;
- meglévő erők és eszközök működőképességének helyreállítása.

Az ellenség csapásai körzetében közvetlenül elhelyezkedő alegységek, egységek — állományuk nagyobb százalékát elvesztve — további harctevékenységre nem alkalmasak.

Ezeknél az alegységeknél a tömegpusztulási gócból való mentés, kiürítés a sérültek megmentése, az elsődleges cél.

Mivel atomcsapás esetében a veszteség okozás hatósugara az emberekre nézve nagyobb, mint a gk-ra, harcjárműre, számolhatunk bizonyos mennyiségű gép- és harcjármű mentesítés utáni további alkalmazhatóságára is. Vegyicsapás esetén ez a tény különösképpen jellemző lehet.

3. *A kiürítő-mentő tevékenységben a hadtáp elsősorban különböző szintű erőkkel és eszközökkel, illetve szállító eszközökkel vesz részt. A tömegpusztulási gócból történő közvetlen mentést mentőosztagok hajtják végre, amelyeket a csapást szenvedett egység vagy más egység állományából hoznak létre. Szükséges hangsúlyozni, hogy a mentőosztag nem hadtáp elem. A hadtáp részéről zászlóalj, esetleg ezredsegélyhelynek megfelelő erők oszthatók be a mentőosztag állományába. A tömegpusztulási gócból kimentett sérültek egészségügyi ellátását a HDS és ho., e. egészségügyi szakcsapatai hajtják végre.*

4. Az ellenség csapásai érhetik közvetlenül a menetben vagy elhelyezési körletben levő hadtápot is.

Ebben az esetben a következmények felszámolása hasonló komplex és differenciált módon végrehajtott rendszabályokat igényel, mint azt az összefegyvernemi csapatoknál már tárgyaltuk.

Elsődleges az épen maradt erők és eszközök kivonása, és ezekkel a harcoló csapatok hadtápbiztosításának továbbfolytatása. A tömegpusztu-

lási gócból a sérültek, technikai és anyagi eszközök kimentését a saját erőből szervezett mentőosztag, mentőcsoport hajtja végre.

IV.

A következmények felszámolásának megtervezése és megszervezése

Mint láttuk, a következmények felszámolása hadtáp részről sokrétű, a hadtápbiztosítás minden területére kiterjedő feladatok megoldását jelenti.

A következmények felszámolását a hadművelet, harc előkészítése időszakában a „tömegpusztító fegyverek elleni védelem” tervének részeként, a hadművelleti-harcászati tervezéssel szoros összhangban előre lehet és szükséges tervezni.

A terv kidolgozásának alapját képezheti például:

- az ellenség atom- és vegyifegyver alkalmazására való lehetőségei;
- az atom- és vegyifegyverek alkalmazásának várható célpontjai;
- az utak, műtárgyak, terep növényzet stb. vonatkozásában várható változások a csapások után;
- az előljáró által alárendeltenként lehetséges segélynyújtás becsült mérve, tartalékképzés lehetőségei és szükségessége stb.

1. Célszerű, ha a terv hadtáp részről a következőket tartalmazza

a) A következmények felszámolása érdekében közvetlenül felhasználható tartalékok erejét, összetételét, előremozgásának rendjét, irányát vagy irányait, feladatait, a harc-hadművelet folyamán és a tömeges csapás bekövetkezése esetén.

b) A mentőosztagba kijelölt eü. erőket és eszközöket, valamint ezek csatlakozásának rendjét a mentőosztagokhoz.

c) A csapások bekövetkezésekor várható feladatokat, ezek végrehajtása érdekében:

- az áttérést megelőző hosszabb-rövidebb „veszély” időszakban végrehajtandó legfontosabb rendszabályokat;
- a csapásokat követően végrehajtandó feladatokat.

d) A következmények felszámolása vezetésének rendjét:

- helyzetfelmérés rendjét;
- értékelés rendjét;
- együttműködés megszervezését és feladatait a mű., vv., hír. technikai szolgálattal;
- híradás, összeköttetés rendjét;
- vezetés átadásának, átvételének rendjét;
- intézkedések kiadásának rendjét.

Az ezred, hadosztály vagy hadsereg „tömegpusztító fegyverek elleni védelme” tervébe való bedolgozás mellett, azzal szorosan összhangban *el kell készíteni* az adott hadtáp szervezet, csoportosítás „töppe. elleni véde-

lem" tervét, amelynek fontos részét képezi a hadtápot közvetlenül ért csapás esetén a működőképesség helyreállítása, kiürítési-mentési feladatok végrehajtásának megszervezése.

Függően attól, hogy ezred, hadosztály vagy hadsereg tagozatról beszélünk a feladatok tartalma más és más lehet. Alapelvként elfogadjuk, hogy minden szinten meg kell tervezni:

— a hadtáp épen maradt erőinek, eszközeinek minél gyorsabb kivonását a csapás körzetéből;

— ezekkel az erőkkel a hadtápbiztosítás továbbfolytatását, illetve az adott egység, magasabbegység harcképességének helyreállításában való részvétel rendjét;

— a csapás körzetéből a saját erőkkel — mentőosztatokkal, mentőcsoporttal — történő kiürítés, mentés rendjét.

2. *A kidolgozott tervek alapján az alárendelt csapatok feladatait a PK által kiadott intézkedésekben kell meghatározni.*

A hadtápcapatok, csoportosítások feladatait a PK HTPH intézkedésben szabályozza.

Az intézkedés minden esetben az adott csoportosítás parancsnoka részére kerül kiadásra írásban vagy szóban — HTP T, MB, MBR, hadosztály hadtáp I. vagy II. lépcső stb. — és az, az abban elhelyezkedő összes alegységre, egységre kötelező érvényű.

Az intézkedés tartalmazhatja:

— a tömegpusztító fegyverek elleni védelem megszervezésének konkrét követelményeit; (mentőosztatok létrehozása, tartalék körlet kijelölését);

— a biztosított erőket és eszközöket (vsf., műszaki erők stb.);

— az értesítés rendjét;

— az együttműködés rendjét a műszaki, vegyvédelmi, javító-vontató csapatokkal stb.;

— a hadtáp erők és eszközök feladatait, alkalmazás rendjét, együttműködési feladatait a csapatokat ért csapások következményeinek felszámolása időszakában.

V.

A következmények felszámolásához alkalmazható hadtáp erők és eszközök kapacitása, feladatai

1. *Hadsereg tagozatban:*

Az atomfegyver alkalmazására való áttérés időszakában a következmények felszámolására igénybevehető hadtáp tartalékban levő erők és eszközök a kialakult hadműveleti helyzettől függően különbözőek lehetnek.

A gyakorlatok tapasztalatai szerint az alábbi tartalékban levő erőkkel számolhatunk.

egészségügyi tartalékok:

a) 4—5 ö. eüo.

- áteresztőképessége 1600—2200 fő/nap;
- szakorvosi segély 320—400 fő/nap;
- sebesültkiürítő kapacitás 4—500 fő forduló;
- képes a teljes sérült állomány személyi és ruh. mentesítésére (60 fő óra 60 rend ruh./óra).

b) 5—6 seb. száll. raj

- sebesült kiürítő kapacitás 5—600 fő.

c) *Fürdető-fertőtlenítő szd.*

- mentesítő képessége 540 fő/óra.
- feladata ö. eüo.-ok megerősítése szükség esetén önálló mentesítés.

d) *Szakorvosi megerősítő osztag*

- 4 sebész brigád 64 fő szakorvosi ellátása/nap.
 - 6 egyéb brigád brigádonként 50—100 fő részére nyújt szaksegélyt.
- Feladata:* ö. eü.-ok megerősítése.

e) *Jeüo.*

- bakteriológiai és radiológiai felderítés, mintavétel 2 db mozgó laborral;
- járványgyanús körzetek karanténizálása.

- Összesen:*
- 900—1100 fő sebesült szállítása (1 fordulóval);
 - 1600—2200 fő sebesült szállítása/1 nap.
 - 400—500 fő szakorvosi ellátása/1 nap.
 - 800 fő sérült mentesítése 1 óra alatt.
 - 800 rend. ruh. mentesítése 1 óra alatt.

Az egészségügyi tartalék a HDS első lépcső csapatai mögött egy-vagy két irányban helyezkedhet el, illetve kerül előrevonásra.

Ruházat csere és mentesítési lehetőségei

A rendelkezésre álló ruházati cserekészlettel összesen:

gl. e.: 200 fő,

ho.: 2000 fő,

HDS: 24 000 fő ruházatának cseréjét képes végrehajtani.

A szennyezett ruházatból az atom- és vegyisérültek ruházatát mintegy 4—5000 rendet az eü. csapatok mentesítik.

Közúti tartalék

Feladatai:

- HDS FGU-ak továbbfejlesztése, utak helyreállítása;
- útjavítás;
- hidépítés;
- mentesítés;
- kerülő utak berendezése.

Ereje:

- 1—2 ku. kom. szd.
- 1—2 uhé. szd.

2. Hadosztály tagozatban:

- ho. eü. z., osztályozó csoportja (ocs.) = ESH kapacitásával rendelkezik;
- ho. közv. tü., lé., mű. csapatok segélyhelyei;
- 1 ö. eüo.;
- 1—2 seb. száll. raj;
- 1 fürdető-fertőtlenítő raj (60 fő óra);
- szakorvosi megerősítő brigád 1—2;
- 1 mozgó járványeü. labor.

3. Ezred tagozatban:

a mentőosztág állományában

- 1—2 eü. honv., tisztes;
- nem szervezetszerű seb. vivő katonák;
- ezred eü. szolg. vez. által adott eü. megerősítés;
- ZSH;
- ESH-ből a mentőosztág anyaga.

VI.

A következmények felszámolásának végrehajtása

1. A tömegpusztító fegyverek alkalmazására való áttérést megelőző — hosszabb-rövidebb ideig tartó — „atomveszély” időszakában a kidolgozott tervek alapján fokozni kell a hadtáp készenlétét a csapások következményeinek felszámolásához. Célszerű azonnal áttérni a tervben meghatározott csoportosítás felvételére és a hadtáp vezetés sajátos rendszerére.

A TÖPFE alkalmazására való áttérés időszakában végrehajtandó új csoportosítás és vezetés rendszerének elgondolását a 3. sz. melléklet tartalmazza.

Ebben az időszakban az alábbi feladatok végrehajtására kerülhet sor

a) A HVP-ről a kijelölt operatív csoport bevonul a H-ra.

Állománya lehet: PK HTPH, vagy TÖF; TECHNH; „M” szerv. Kieg. Ov, vagy tiszt; Eü. Szolg. főnök; 1—2 hdm.-i tiszt.

b) A következmények felszámolására kijelölt egészségügyi, közúti tartalékok besorolnak, szükség esetén előrevonásra kerülnek, összekötő tiszteket küldhetnek az előljáró HVP-ra.

c) A mentőosztágokba kijelölt egészségügyi és szállító erők, eszközök a MOG gyülekezési körletében csatlakoznak a MOG-hoz.

d) Megalakulnak a hadtápok mentőosztágai.

e) Életbeléptetik a tőpfe. következményeket csökkentő rendszabályokat.

például:

- ixecur tabletták szedése (2 órával a csapás előtt);
- egyéni vegyvédelmi és egészségügyi anyagok készenlétbe helyezése, alkalmazásra való felkészültség ellenőrzése;
- óvóárkok, fedezékek elfoglalása (felkészülés az elfoglalásra) anyagok letakarása, gk-i ablak felhúzása stb.;
- értesítés, vegyi-, sugár és biológiai felderítés fokozása, ellenőrzése stb.

f) A különböző tagozatokban tárolt vv., egészségügyi, ruházati, műszaki záró anyagok előkészítése kiszállításhoz, besorolás végrehajtása, szükség esetén előrevonása.

2. Az ellenség tömeges atom- és vegyi csapásainak bekövetkezésekor

a) A harcálláspontokon a csapás következményeit értékelő csoportok a beérkező információk alapján felméri a csapatok és hadtápok helyzetét, a helyzetet komplex módon értékeli.

Az értékelés alapján megállapítják:

— a csapatokat ért károsodás mértékétől függően a harc továbbfolytatásának lehetőségeit;

— a csapatok részére nyújtandó segély lehetőségeit, mérvét;

Az összefegyvernemi PK az értékelés alapján döntést hoz:

— a harc továbbfolytatására, ezzel összhangban a harcképesség helyreállításának fő irányára, sorrendjére, határidejére;

— a harcképesség helyreállításának sorrendje függ attól, hogy a harcképesség elvesztése:

- időleges (minimális veszteség);
- részleges (20—50% veszteség);
- vagy teljes mérvű-e.

b) A hadtáp operatív csoport — a törzs értékelő csoportjával szoros együttműködésben *helyzetértékelést végez:*

— felméri a hadtáp működőképességének megőrzése érdekében azonnal foganatosítandó rendszabályokat és erre intézkedik. Pl.: körletváltás;

— megállapítja a hadtápok károsodásának mérvét;

— összegezi és pontosítja a csapatok egészségügyi és egyéb veszteségeit;

— felméri a hadtáp működési feltételeinek változását. Pl.: — utak romboltsága;

— tűz és szennyezett körletek kialakulása stb.

A helyzetértékelést követően *feladattisztázást* hajt végre.

Ennek során megállapítja:

— a hadműveletet, harcot továbbfolytató csapatok hadtápbiztosítása érdekében szükséges hadtáp feladatokat;

— a harcképességüket részben vagy teljesen elvesztett csapatok részére a szükséges segélynyújtás mérvét, mennyiségét, minőségét, sorrendjét;

— a hadtáp működőképességének helyreállítása, a működés feltételeinek megteremtése, javítása érdekében szükséges feladatokat.

Végül a *következtetések* levonása során megállapítja:

— a hadtáp működőképességének helyreállításához a PK részéről szükséges erőket és eszközöket;

— az előljáró hadtáp tagozattól szükséges erőket és eszközöket;

— az alárendelt csapatok hadtápjainak működőképességéhez szükséges hadtáp erők és eszközök biztosításának rendjét.

c) A HVP-on — a csapás következményeit értékelő operatív csoport munkájával párhuzamosan, azzal állandó szoros kapcsolatban — ebben az időszakban a bekövetkezett csapások, a saját és alárendelt hadtápok helyzetének térképen történő rögzítése; a hadtápbiztosítás átszervezése; a sebesült kiürítés és ellátás vezetése, koordinálása a hadtáp működőképességének helyreállítása folyik.

A PK HTPH elhatározása alapján a következmények felszámolása érdekében intézkedést kell kiadni.

A hadtáptörzs intézkedést ad ki:

— a tartalékok alkalmazására;

— a saját hadtáp működőképességének helyreállítására (pl.: MB részére);

— a csapatok részére.

A csapatok részére kiadásra kerülő intézkedések tartalmazhatják

1. A hadtáp főerőkifejtésének meghatározását.

2. A hadtáp működőképességének helyreállítását

— mentesítés;

— áttelepítés;

— csoportosítás megváltoztatása stb.

3) Az utak helyreállítását, vonalvezetésének megváltoztatását.

4. Készletképzés mérvét

— PK elhatározásának megfelelő differenciáltsággal.

5. Fogyasztási normákat

— szükséges korlátozások elrendelése;

— élelem, vízfelhasználás szabályozása stb.

6. A csapatok anyagi feltöltésével összefüggő feladatokat

— mikor, milyen készletekből történjen;

— kitől vegyen át, esetleg kinek adjon át anyagot;

— feltöltés határidői stb.;

— kinek az eszközeivel kerül végrehajtásra.

7. A tömeges atom- és vegyicsapások során keletkezett sérültek ellátásának rendje

- segélynyújtás beszűkítése;
- eü. erőkkal, eszközökkel történő megerősítés rendje stb.

8. A hadtáp vezetés helyreállítása

- operatív csoportok kiküldése;
- HVP helye, áttelepülési iránya;
- jelentések rendje stb.

d) A vezetési pontokon folyó tervező-szervező munkával párhuzamosan — alegység, egység szinten megkezdődik a kiürítő-mentő tevékenység, amit elsősorban a nem szervezetszerű mentőosztagok, csoportok végeznek. Ez a tevékenység bizonyos fokú automatizmussal — az előre kidolgozott tervek alapján — valósul meg.

*

Következtetések:

Az ellenség tömeges atom- és vegyicsapásai következményeinek felszámolása megköveteli már békében a hadtáptörzsek és alegységek felkészítését.

A felkészítés érdekében az általános elvek alapján minden tagozatban ki kell alakítani a csapások következményei felszámolásának módszereit, a törzsek célszerű munkarendjét, a hadtápalegységek tevékenységének rendjét, követelményeit.

A végrehajtandó gyakorlatokon kiemelt figyelmet kell fordítani a következmények felszámolása hadtáp feladatainak megtervezésére és végrehajtására.

A hadtáptörzseket és hadtápalegységeket gyakoroltatni kell a hadtáp működőképessége helyreállításában és annak vezetésében.

A csapatok béke- és tartalékos állományát egyaránt fel kell készíteni az egyéni eü. anyagok hozzáértő alkalmazására.

(Mellékletek a folyóirat végén található)